

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. hod.
Expedice se nachází na ostrově Kampa 508—III.

Předplatní podmínky:

Pro Prahu: čtvrtletně 90 kr., půlletně 1 zl. 80 kr., celoročně 3 zl. 60 kr.

(Předplacení pro Prahu přijímá též Národní knihkupectví **Em. Petříka.**)

DALIBOR.

S poštou v říši rakouské: čtvrtletně 1 zl., půlletně 2 zl., celoročně 4 zl.

V státech německých: čtvrtletně 25 stř. gr., půlletně 1 tol. 20 stř. gr., celoročně 3 tol. 10 stř. gr.

Pro Rusko: čtvrtletně 1 rubl, půlletně 2 rubly, celoročně 4 rubly.

Časopis pro hudbu a umění vůbec.

Ruská hudba národní.

Co se týče národní hudby ruské, zachoval se u Rusů zvláštní, národní ráz, a to za tou příčinou, poněvadž u nich národní píseň převládá. Rus zpívá velmi rád a zpěv je jeho nejvyšší hudbou. Prostý Rus zpívá nejen proto, aby zpěvem vyjádřil svou radost, rozkoš a veselý rozmar, nýbrž on užívá zpěvu též při jistých pracích k slavnějšímu výrazu svých citů; pak ale jest jeho zpěv deklamace. Ruský dělník neb rolník vykonává své práce zpívaje písně národní. Jsa od přírody činný a veselý, naznačuje tímto obyčejem svou národní povahu. Jednotvárná práce protiví se jeho přirozené živosti. On hledí jednotvárnost tu zmírniti zpěvem. Taktéž je zpěv u ruských vojáků domovem. Zpívají národní písně i v kasárnách i v polním tažení. V každé setnině ruského pěšího pluku neb praporu nachází se 12 a více vojínů, kteří vynikajíce zpíváním národních písní pěvecký sbor tvoří a „pěvci setniny“ se nazývají. Zpozoruje-li velitel některého pluku, že vojáci jeho v pochodu umdlévají, obdrží pěvci setniny rozkaz, postavit se před své setniny a zpívati. Sborové setniny započnou zpívati a pějí střídavě své válečné a národní písně. Též mezi lodníky a námořníky nacházejí se takovíto pěvci národních písní, kteří při plavbě na Něvě národní písně pějí.

Avšak jakkoliv mají Rusové tak rozhodnou zálibu v hudbě vokální, pohybují se přece jen ve zvláštním úzkém oboru jejím. Žádný národ nemá tolik a zároveň tak krásných nápěvů národních, jako Rusové. *Maloruské* písně nerozeznávají se pouze zevnějšími známkami, nýbrž hlavně hlubokým citem, jenž v nich vane; jsouť zajisté mezi slovanskými nejtklivější. Malorusové, od přirozenosti jemný, pokojný, dumající národ, byli po mnohé věky přinuceni mírumilovné povolání vyměnit za bouře nejlitějších bojů. Mongolské a turecké hordy zaplavovaly jejich země nad Dněprem a Dněstrem. Potřeba obrany a zoufalost vnutila jim zbraň do ruky a učinila z nich národ hrdinský.

Od té chvíle, když tyto ustavičné boje mezi kozáky a nevěřícími na polích Ukrajiny zuřiti přestaly, rozprostřel se na místě nejstrašnější spousty mír hluchý, mrtvý tichosti. Žádná pozdější příhoda nedovedla opět takové hnutí mezi tímto lidem způsobiti, jak ony pohromy a zoufalé půtky otcův jeho; pročež také věrně zachovává památku minulosti a ty staré, jarobujné kozácké písně, plné tklivosti a ohně. V krajinách, kde války s asiatskou surovostí nezuřily, v sousedství veselých Poláků, přecházejí také maloruské písně do jasnějšího

zvuku; ale tam, kde meč a oheň nejhůře plenily, zachovávají i nápěvy nevýslovnou tklivost. Nejlépe se to dá pozorovati, porovnáme-li všechny rozmanité změny kolomyjky, t. j. nápěvu maloruského krakoviáka, jak na rozličných místech se hrává i zpívá.

Další více méně patrné zvláštnosti maloruských písní jsou: časté užívání mužských rýmů, protahování koncovek aneb celých ženských rýmů s dopadajícím koncem, charakteristické disonance v nápěvu, skracování první slabiky a protahování druhé, což ale nepůsobí jako v polských písních pikantní důraz, nýbrž naopak vlečení a váznutí rytmu.

Zvláštní druh maloruských zpěvů jsou *dumy*. Je to zpěv rozpravný historického obsahu, jednozvučného znění a zdlouhavého, nepravidelného rytmu. Tyto zpěvy jsou vlastně improvisace, od putujících banduristů a lyriků, ukrajinských bardův, zpívané. Některé písně mají Malorusové a Čechové společné. Zasmušilý, žalostný výraz maloruských nápěvů propůjčuje jim zvláštní melancholický charakter.

Velkoruská písně, pokud je známe, mají zvuk jemný, přívětivý, zcela slovanský. Velkorus ku každé práci, pro všechny poměry, do kterých se dostává, slovem při každé příležitosti vymýšlí si a zpívá písně, které se vyznačují často objektivní charakteristikou, jistou a určitou logikou. Z toho a pak z nesmírné rozlehlosti sidel tohoto slovanského kmene vysvítá, že má bez počtu přerozmanitých písní. Obyčejně rozdělují se ruské národní písně co do hudby na *harmonické* a *melodické*. Ony jsou vesměs v moll a mají zdlouhavé tempo; tyto v dur, vynikají svěžejším podybem a zpívají se obyčejně k tanci. Nejrozšířenější a nejoblíbenější jsou vždy jejich písně harmonické, které mají tak čistě hudební ráz, že je Paisiello považoval za výtvořiny některého důkladného skladatele a nikoliv za písně z lidu. Zvláštní druh oněch tanečních písní tvoří tak zvané *cigánské písně*, při nichž se tančí. Obyčejně dupají při nich tanečníci ku každé notě takt nohou. Zřídka kdy doprovází však Rus své národní písně nějakým nástrojem, a stává-li se to, jsou to staré nástroje hudební.

Sbírek národních písní ruských jest velmi mnoho; ze sborníkův maloruských písní dlužno uvésti Maximoviče, Metlinského, Žegotu Pauli a j., z běloruských Rypinského, Kir-kora, z velkoruských Kašina, Sacharova, Kirějevského, Bala-kireva atd.

Lyrika Velkorusův povznesla se již k důstojnému stupni a vetkala šťastně národní živel do poesie. Přece však je posud stanovisko její více universalní, dalekosáhlé než do-

máci, národní. Vplyv cizích literatur a cizího ducha v obou střeďistích v Petrohradě a v Moskvě je tak veliký, že snad ještě dlouho čistonárodním snažení překážeti bude, jestli poslednější se zvláště rázností a nadšeností proti němu nevystoupí.

Velkoruská lyrika ale již každým způsobem tak daleko dospěla, že požadavkům hudebních skladatelů mnohonásobně vyhověti a k tvoření jadrných děl mocně je pobádati může. Směru maloruské lyriky možno jen po uvážení místních a politických poměrů dobře porozuměti. Malorus, podnikne-li dílo takové, jemuž by přál povšechnější rozšíření, užívá k tomu velkoruského nářečí. Pojednává-li o předmětech osobních čistě maloruského směru, užívá rád přirozeného nářečí jako nejprůměřenějšího organu. Z toho vyplývá, že básnictví Malorusův co do mnohosti a universalní všestrannosti velkoruskému se nevyrovná; za to ale ve svých samochtě vytknutých mezích tím čistějším národním duchem, tím určitější, původnější charakteristikou vyniká.

Ze skladatelů, kteří se proslavili komponováním písní v duchu národním i za hranicemi, dlužno jmenovati Jos. Kozlovského, A. Aljabjeva, jehožto překrásná píseň Slavík i v Praze všestranné pochvaly došla, Alexěje Gregoroviče Varlamova, jenž přes 200 písní a romancí složil a svým Červeným sarařanem evropské pověsti si dobyl. Jeden z nejplodnějších národních skladatelů ruských písní jest bez odporu Alexěj Nikolajevič Věrstovský. Jeho písně prochvívá duch, jenž jest tak blízký, tak rodný uchu ruskému, že je každý bezděky přijme za výtvoř národa Ruského — za národní píseň ruskou; a přec není to píseň národní, je to výtvoř skladatele, jenž vyhovuje všem požadavkům národnosti a všem výminkám umění. V tom národním duchu, který provívá všecky skadby Věrstovského, spočívá tajemství, že tak brzy všeobecně znárodní; Věrstovský jest v ruské hudbě tím, čím jest v ruském básnictví Kolcov. Písně Kolcova nejsou zrovna ruské národní písně, to poznává a cítí každý Rus; ale jeho písně obsahují v sobě tolik národního, že naň činí taký dojem jako píseň národní, toliko u větším rozměru, jakožto výtvoř umělý. V takovémto poměru nachází se též hudba Věrstovského. Ona se rovná národním motivům, jako básně Kolcova k slovům ruských národních písní. Věrstovský složil na sta písní, romancí atd., z nichž zvláště vyniká píseň Nasti v drámě Kremněv, na niž Vieuxtemps složil výtečnou fantasii. V novějším čase povstalo více skladatelů, kteří s úspěchem na tomto poli pracují.

Co se týče národních hudebních nástrojů ruských, kterých někdy k doprovázení písní užívají, zasluhují především uvedeny býti: *gusli*, u kupců oblíbený, českému cimbálu se podobající nástroj, s tím rozdílem, že struny mosazné nikoliv paličkami, nýbrž prsty týkány bývají; *balalajka* o 4 strunách, nástroj loutně podobný; *gudok*, ruské housle o 3 strunách, vypadají jako obyčejné housle s tím rozdílem, že nejsou u gudoku kobylka, chmatník a pražec nikoliv obloukovité, nýbrž vodorovné; *bandura*, ukrajinský nástroj podobný loutně méně strunami potažené. Velmožové drželi si druhy zvláštního banduristu, obyčejně pěvce ukrajinského. *Dudka*, též šveran zvaná, pochází prý z Řecka a skládá se z dvou rovnoběžných rour nestejně šířky, z nichž každá má 3 dirky. Nástroj ten zní, jako kdyby dva brali tercii nebo oktávu. Z dudky

se dají vylouditi toliko malé, jednotvárné a jednoduché ruské melodie, a lid jí tedy užívá k tanci neb k doprovázení zpěvu. *Pištalky* z kůry s dirkami jsou nedokonalé dudky. *Volynka* jsou více méně dokonalé polské dudy. Nedokonalé volynky mají u hovězího měchýře dvě roury a nátrubek. *Rožok* (růžek) je druh šalmaje 1 střevíc dlouhý, březovou kůrou ovinutý, má dole 1, nahoře 5, též 7 direk. Troubení na něm není snadné, tón jeho je čistý a silný. Lodníci užívají ho při doprovázení svých křiklavých zpěvů. *Rožok* kraváků čili skotáků je z březové kůry, rovný, 3 střevíce dlouhý bez direk. Troubí se naň jako na polnici.

K národní hudbě náležejí též *národní ruské tance*, které však ve vyšších vrstvách francouzským, polským a anglickým tancům ustoupiti musely. Prostí Rusové obmezují se však pouze na tance národní. Nejoblíbenější tance ruské jsou *golubec* a *kozák*. První z nich je pravý národní tanec slovanického původu, něžný a ve své dokonalosti pravá pantomie. *Kozáček* je tanec Malorusů, vyžadující rozličných umělých, svěžích a vždy střídavých pohybů těla. Vyobrazení národních nástrojů ruských nalezá se ve spise *Stimmen des russischen Volkes in Liedern von Götze* (1828).

Národní písně ruské došly po celém vzdělaném světě všestranné obliby a všeobecného rozšíření; četní skladatelé užívali a užívají jich až dosud za předmět k svým fantasiím, variacím, kvodlibetům, atd.

K národní hudbě Rusů náleží též *ruská lovecká hudba*, jejíž tvůrcem jest Čech Jan Antonín Mareš. Umělec tento, přišed roku 1748 s hrabětem Bestuževem do Petrohradu a stav se později komorním hudebníkem v carské službě, zalíbil se nemálo dvornímu maršálkovi a nejvyššímu správci divadla Naryškinu, pravému to mecenáši veškerého umění. Rozmluva s dvorním maršálkem o zlepšení loveckých rohů, tehdy ještě velmi hrubých, přiměla Mareše k tomu, že umyslil se na tom, aby každý hudebník pouze jeden tón hrál, čímž bylo možná vyhověti všem těžkostem.

Tímto způsobem vznikla za carovny Alžběty roku 1751 *lovecká hudba*. Až do roku 1757 byla Naryškinská lovecká hudba soukromá; když však téhož roku Naryškin zařídil velký lov ke cti přítomné carovny Alžběty a vladařka uslyšela novou hudbu, nařizeno Naryškinovi, aby vybral z císařských loveců tolik lidí, co by se z nich pro carovnu mohl zříditi takový sbor. Mareš stal se pak carským hudebním ředitelem a působil znovu velmi prospěšně. Za panování Kateřiny II. zdokonalila se ještě hudba tato. Celá lovecká hudba obsahovala 54 celých a půltónů, od contra A totiž až do třičárkovaného a. Všechny tóny byly dvakrát obsazeny; bylo tedy potřebí 91 loveckých rohů a 36 až 40 hudebníků. (Pokr.)

Úvahy.

Dans la solitude. Rêverie pour le Piano par Jos. Löw, op. 3. Nakladatel Fr. Kistner v Lipsku. V komisi u J. Schindlera v Praze.

Skladba ta plodného českého skladatele, jenž působí s úspěchem na poli klavírní literatury, počíná v průvodu pěvným a pěkně zrytmisovaným motivem, jejž komponista předesílá po 4 taktu též pěkné melodii, aby jí dal roucho, jakým ji přioditi obmyslí, ještě před oblekem na ukázkou. V 5. taktu nastoupí teprv melodie, kterou doprovází skladatel tímto motivem, (raději

pravíme) opět melodií, což dělá při rozličném jejich rytmu a zpěvu na posluchače velmi lahodný účinek.

Přišed ku druhému dílu skladby, volí si komponista opět pěkný zpěv, který se vine se sopranové polohy zponenáhla a nenuceně až do altové; jsa na krátkou dobu zevnějšími hlasy obklopen opět se z jejich středu zponenáhla vymyká a do sopranové polohy se vznese. Ukončiv druhý díl, v němž se nám zdají některá místa v ohledu harmonickém a modulatorickém trochu příkrá, zabočí skladatel pomocí klamně závěrky a bravourní kadence k první myšlence, kterou velmi vkusně zvariruje, a zůstav si v rytmickém ohledu v průvodu důsledným zakonrouhleně končí. Skladatel vyniká zvláště pěknou melodičností, a skladba sama dojde zajisté u salonních hráčů obliby a přízně.

—x—

Chant du gondolier, 3me Barcorolle pour le Piano par Jos. Löw op. 30. Nakladatel A. G. Lichtenberger v Lipsku. V komisi u J. Schindlera v Praze.

Barcarolla, v nerovném taktu držený zpěv benátských rybářův, vyžaduje především mírného pohybu, kolébaté figury v průvodu s pěvnou melodií. Řekneme-li tedy, že ve skladbě Barcarolle p. Löwa mimo vkusnou a melodii přiměřenou harmonisaci vše to nacházíme, domníváme se, že jsme stručně naznačili zdařilost skladby té, kterou můžeme směle všem hráčům, kteří si libují v komposicích téhož druhu, vřele doporučit.

Dopisy.

Z Milána. (Nová opera od E. Bernardiho a maes. Marchia.)

Před nedávnem provozovala se tu na divadle „Ciniselli“, u něhož druhdy Vaše krajanka slě. Gab. Roubalova engažována byla, nová opera „I Romani nelle Gallie“ (Římané v Galii), která při všem tom, že se líbila, se sotva na divadle udrží. Jak známo, hledí si všichni mladí skladatelé, komponující operu, osvojit jakýsi sloh, ne-li svůj vlasní tedy alespoň cizí. Následkem toho byli a poněkud také jsou ještě Rossiniáni, Bellinisté, Verdiáni, Meyerbeeristé, Gounodisté, Wagneristé a t. d. Mnohý odvážný mladý komponista hledí, aby nerozmnožil počet těch „isté“ a „áni“ a proto snaží se emancipovati. Bernardi neučinil ani jedno ani druhé; nýbrž následoval všechny ty uvedené skladatele. Jeho hudba náleží ke všem druhům, vyhovuje každému vkusu, všem slohům a má barvitost všech. Je to hudba minulosti, přítomnosti a budoucnosti; ale více minulosti, než budoucnosti. Provedení bylo dobré, potlesk velký. Skladatel byl volán a býval by rád přišel, kdyby byl mohl přijeti z Vidému (Udine) potelegrafu do Milána. V Novellaře (v Emilii) provedena byla tyto dni nová opera „La statua di carne“ od maes. Marchia. Úspěch přestihl veškeré očekávání: partitura vyniká mnohými drabocennými čísly. Skladatel byl 10krát vyvolán.

Z Neapole. (Slavnost Rossiniova. — Nové opery od Marchettiho, Lomettiho, Perelliho, Bernardiho, Campany, Marcóry. — Stipendium.)

Hudební slavnost, kterou uspořádá městská rada Pesarská ku počtě J. Rossiniho, započne dne 21. srpna. Nejprv bude se provozovat v tamějším chrámě svat. Františka mše od Cherubiniho. V následujících večerech 22. a 23. bude v divadle Pesarském provedeno „Stabat mater“ od Rossiniho. Maestro Marchetti, skladatel oper „Romeo a Julie“ a Ruy Blas zanáší se komponováním nové opery „Gustav Vasa“. Dále se praví, že maestro Lometti má v práci novou vážnou operu: „Il Concilio ecumenico“ (Ekumenický koncil); avšak to je jisto, že maestro Edoardo Perelli, skladatel opery „La Martire“ komponuje novou operu „Viola o la cantatrice del San Carlo“ (Viola aneb pěvkyně San Carla), jejížto děj vyňat jest z románu anglického „Zanoni“ od Bulwera. Taktéž se tvrdí, že uvádí maestro Bernardi do hudby tentýž text, jenž sloužil Rossinimu k opeře „Otello“ a že maestro Campana složil operu „Nostra donna di Parigi“, která se v příští sésoně na císařském divadle v Petrohradě provozovati bude. Konečně se musím zmíniti o nové opeře

„Cristoforo Colombo“ od maes. Marcóry, která se dávatí bude v Bahii. Maestro Bonetti zanechal Milánskému konservatoriu kapitál, jehož úroky 500 lir ročně se užiti mají k následujícímu účeli: Mladý skladatel, který napíše nejlepší operu, budiž odměněn touto cenou.

Z Domažlic. (Valná hromada sp. „Břetislav“ a volby.)

Dne 25. čsrvence b. r. oslavil zdejší zpěvácký spolek „Břetislav“ výroční den způsobem důstojným. O 10. hodině ranní konaná byla místním děkanem a vikářem spolu zakládajícím údem důstojným p. Pt. Karlem Hajkem s assistencí slavná mše svatá, při níž výkonní členové Horákovou vokální mši s vložkami od Picka a Zvonaře chvalitebně přednesli. — Odpoledne na to odbývaná byla za předsednictví pana předsedy Jamla Florianá valná schůze. Ze zprávy jednatelské vysvítá, že „Břetislav“ čítá na den valné schůze 5 zakládaj., 22 přispívaj. a 30 výkonných členů — 8 jich dílem vystoupilo aneb bylo vyloučeno. — Výbor odbýval 12 schůzí a spolek uspořádal 2 veřejné produkce, 7 zastaveníček, 2 výlety, 1 masopustní zábavu, 3 requiem a doprovodil zesnulou choť zakládajícího úda p. Emanuela Prušáka k hrobu. — Pro vzdálenost nemohl se Břetislav — vyjímaje slavnosti odhalení desky Krameriově v Klatovech — nikdy účastniti, zaslal však k osvědčení bratrské vzájemnosti mnoho telegramů blahopřání. — Archiv se rozmnožil během roku o 32 sborů, tak že celkem obsahuje 217 sborů a písní, příjmy spolku obnášely 204 zl. 74 kr., soujem vydání 129 zl. 81 kr., zbývá čistého jmění 74 zl. 69 kr. r. č. Největší dobrodinec „Břetislava“ byl předseda p. Jaml Florian. Též mnohováženému p. J. D. Václavu Klimovi za darovanou krásnou památní knihu, a zpěváckému spolku „Jítka“ za mnohonásobné spoluúčinkování buďtež vysloveny srdečné díky. Do výboru zvoleni za starostu pan Jaml Florian, za místostarostu pan Josef Kratochvíle — za ředitele pan Severin Blätterbauer, za místoředitele pan Antonín Hruška, za jednatele pan Martin Maere, za pokladníka pan Jos. Klima, za obřadníka pan Antonín Regál. — Za revisory účtů pan Plenař Jan, pan Regál Antonín; za prohlížitele inventáře pan Klima Josef a Foreit Jan. — Co zástupce c. k. vlády byl přítomný c. k. hejtman pan Ant. Füleky.

Z Chocerad, blíže Komorního Hrádku nad Sázavou. (Hudba — zpěvácký sbor.)

Sídlo naše nejsouc sice městem ale majíc krásnou romantickou polohu, zasluhuje i s hudebního stanoviska a záležitostí školních povšimnutí. Náš starožitný od Valdštýnů (Jana Karla hraběte z Valdštýnů) založený chrám patří k jedněm alespoň na venkově nejpěknějším svatyním. Kůr, který před několika lety rozšířen byl, chová skromné varhany, basu a jiné potřebné nástroje hudební, z nichž teprve nedávno některé od záduší zakoupeny byly. Zde se ozývají zvukové řádně vedené hudby chrámové, která se obezřelým řízením schopného p. Jos. Hrbka zdejšího pana učitele a zároveň ředitele kůru, jenž též úlohu varhanickou zastává, nyní na lepší stupeň povznesla. Provozují se zde mše od R. Führera a Horáka, které zdejšími hudebníky a zpěváky dobře zastoupeny a provedeny bývají. — Též se zde utvořil zpěvácký sbor, jenž časem svým i v četný spolek vzroste a jména chvalného si získá: bude-li jen pevnou vůli míti, aby sbory pilně studoval a častějším cvičením hlas vytrýbil. S.

Z Úpic.

Pěvecko-tělocvičná jednota naše uspořádala dne 8. srpna slavnost svěcení praporu svého. Program slavnosti byl tento: V předvečer o 9. hod. pochodňový průvod k matce a kmotrám praporu. V den slavnosti: O 5. hodině ranní střelba a hudba. O půl 10. hod. schůze banderia a živnostenských jednot u tělocvičny; hostů a jiných spolků v tělocvičně. O 10. hod. průvod na náměstí v pořádku následujícím: 1. banderia; 2. hudba; 3. živnostenské spolky; 4. tělocvičné jednoty; 5. zpěvácké spolky a deputace; 6. družičky; 7. městské a okresní zastupitelstvo; 8. Sokol úpický. — Svěcení praporu odbývalo se na náměstí pořádkem následujícím: 1. řeč starosty Sokola; 2. zatlukání hřebů; 3. církevní obřad svěcení praporu; 4. odevzdání

praporu matkou praporečnicku; 5. řeč praporečnicka; 6. sbor „Hospodine pomiluj ny“; 7. mše svatá; 8. rozchod a uložení praporů v školní budově. — Odpůldne; O 2. hodině společná zkouška pěveckých jednot v školní budově; o půl 3. hodině výlet do blízkého háje k zábavě, kteráž zahájena bude sborem „Bývali Čechové“ od Škroupa. Napotom: a) Proslov, přednese družička; b) hudba; c) sbor „Slovo k vlasti“ od Pazdířka; d) řeč jednatele; e) hudba; f) sbor „Staročeský zpěv válečný“ od Pecha; g) deklamace; napotom volná zábava. O půl 8. hodině zpáteční pochod do města, při němž veškeré shromáždění zapěje „Kde domov můj.“ O půl deváté hodině ples na radnici. Zádáme veškeré slavné tělocvičné jednoty a zpěvácké spolky, které se slavnosti naší účastníci hodlají, by sobě neobtěžovaly nám v čas oznámiti počet účastníků, kterou as dobu a pak zda-li k nám po dráze, na povozech neb pěšky přibudou, bychom se o jejich ubytování a pohodlí postarali a je řádně uvítati mohli. Všecka bližší vysvětlení v záležitostech slavnosti udělí ochotně slavnostní výbor.

Zprávy.

České divadlo. Dne 28. července „Robert ďábel“ — 1. srp. „Lazzaroni“ — 3. srp. „Lazzaroni“ — 9. srp. „První den štěstí“ od Aubera (ve prospěch sboru). Opera musela v těchto desíti dnech ustoupiti představením v nově zbudované areně na baště. Opakována byla toliko Meyerbeerova opera „Robert ďábel“, v níž p. Arn. Grund podruhé ještě s příznivějším výsledkem vystoupil. Slč. z Ehrenbergů, pí. Ress-Blažková a p. Paleček provedli své úlohy s obvyklou výtečností. Co nevidět uvidíme Gounodovu operu „Romeo a Julie.“

P.

* *Vyroční veřejné zkoušky chovanců varhanického ústavu* odbývaly se dne 30. a 31. lipna v místnostech ústavu s velmi příznivým úspěchem. Den před tím zkoušel p. prof. Fr. Blažek žáky prvního roku z nauky o harmonii a osvědčil na novo výtečné paedagogické vědomosti a důkladnou vyučovací metodu, neboť chovanci odpovídali zručně a odhodlaně na otázky z nauky o harmonii a dali na jevo i praktickou hrou na varhany, že pochopily vše důkladně, co jim byl p. prof. Blažek přednesl. Nejpřednějšího místa mezi žáky prvního roku zaujímají p. Libaňský Jan z Beronic, p. Belopotocký z Uber a p. Riemon. Na dobrých základech možná s důvěrou dále budovati; a to činí též p. ředitel Fr. Skuherský s absolvovanými žáky prvního ročníku stavě na základě jejich vědomostí v harmonii umělé sloupy choralu, kontrapunktu, imitací až konečně fugou celou budovu jejich znalostí ukončí. Mnozí ze žáků osvědčili nejen výtečné znalosti theoretické u př. p. L. Scheiner, Lud. Bauer atd; ale i značnou sběhlost technickou v oboru hry na varhany (L. Bauer, L. Scheiner, L. Wagner atd.) a konečně i kompoziční nadání. Z prací skladatelských dlužno zmíniti se o fuze C-moll od L. Scheinera, sonatě D-moll (1. díl) od L. Bauera, o fuze C-dur od A. Živného a fuze D-dur od L. Wagnera. O úspěchy chovanců do byl si mimo ředitele p. Skuherského též p. adjunkt Ad. Průcha, jenž i nějaký čas p. ředitele zastupoval, velkých zásluh. Jediná věc, která nám byla nápadná při zkouškách praktických, byla ta, že program obsahoval pouze skladby Šeb. Bacha, jako kdybychom neměli též výtečné domácí plody v slohu přísném na př. fugy od Brixioho, Zacha, Kopřivy, Piče, Zvonaře, Führera atd. I u zkoušek platíž přísloví „Variatio delectat.“ —t—

* *Musikalisches Conversationslexikon, eine Encyclopädie der gesammten musik. Wissenschaften* sluje hudební dílo, jež právě vydává v sešitech p. Hermann Mendel nákladem L. Heimanna v Berlíně. Nemajíce podnikavých nakladatelů, kteří by podobné dílo v češtině vydávali, upozorňujeme na svrchu udaný hudební slovník, jenž se honosí výtečnými spolupracovníky. Co nás však při tomto díle těší, jest to, že *životopisy českých hudebníků a články české hudby se týkající* dle nejlepších pramenů od jistého zdejšího hudebního spisovatele sepsány budou a tak se opraví vady, omyly a nedostatky slovníků německých

od Schillinga a Schladebacha (Bernsdorfa). První sešit slovníku počíná písmenou A a jde až *Aethiopische Musik*. Z větších článků vyjímáme: Abert, Accent, Accord, Adam, Adam de la Halle, Addition, Aegypt. Musik, Aeolsharfe, které jsou výtečně zpracovány. Slovník ten můžeme směle našim hudebním umělcům doporučiti. Jednotlivý sešit stojí 35 kr. r. č.

* *Slč. Charlotta Spannerova*, žákyně p. Appéa a operní pěvkyně, která mnohokrát s pochvalou vystoupila v koncertech pražských, engažována jest pro zimní saisonu u dvorního divadla v Schwarzburg-Sondershausenu.

* *Pan Jakub Schwarz*, býv. oblíbený barytonista českého divadla, vystoupil dne 4. lipna na zdejším německém divadle v „Lazebníku Sevillském“ co Figaro, aby pomohl řed. p. Wiersingovi z nesnází, v něž ho uvedl p. Robinson. Pan Schwarz dosáhl svým sympathickým hlasem, vytříbenou školou, výtečnou vokalisací, svěží, humorem oplývající hrou rozhodného úspěchu a byl často hlučnou pochvalou odměněn. V této opeře nastoupila Pražanka slč. *Gabriela Hofrichterova*, která svá operní studia v Miláně a v Paříži byla konala, engagement u zdejšího německého divadla co Rosina a provedla úlohu svou v každém ohledu výborně. Její živá, rozkošná hra, její podivuhodná koloratura, která nezná žádných obtíží, její příjemný, ve všech polohách vyrovnaný hlas, jež mistrně ovládá, uchvátily veškeré obecenstvo, které své uspokojení bouřlivou pochvalou jí na jevo dalo.

* *Pan Quido Havlasa*, býv. žák varhanické školy v Praze zvolen jest, jak se dovidáme, za sbormistra v *Pančevě*.

* *Pan Kuchar* (Koch), národní skladatel horvátský, přibyl do Záhřebu, kde chce vydati sbírku národních písní horvátských.

* *Pan Cantarelli* (Trousil) je nyní v Augšpurku, kdež u opery s pochvalou účinkuje, rozhodným miláčkem tamějšího obecenstva.

* *Pan Frant. Steger* (Stazič) zpívá nyní pohostinsku na německém divadle v Pešti a slavil tyto dny triumf v opeře „Martě.“

* *Slč. Trousilova* engažována jest nyní v Curychu.

* *Pan Gerbič*, čl. české opery, zamítl nabídnuté mu místo tenoristy v Kievě a přijal engagement u horvátského národního divadla v Záhřebě. Přejeme nadanému tomuto mladému umělci mnoho zdaru.

* *Slč. Teresa Stolzova* bude zpívati o příští pouti na divadle ve Vicence, a sice v operách *Forza del destino* a *Macbeth* od Verdiho.

* *Slč. Emma Vizjádova*, Horvátka, slaví nyní ve Viděmu (Udine), kde je nyní u opery engažována, pravé triumfy jmenovitě co Markéta ve *Faustu*, a došla bouřlivé pochvaly po klenotní arii, v duettu s tenorem atd. byvši zároveň dvakrát na scéně vyvolána. Její sympatický hlas, její cituplný přednos uchvacuje každého.

* *Pan Karel Bendl* složil k nejnovější cenou poctěné frašce p. Zünglově hudbu, která vyniká, jak se nám praví, melodičností, hloubkou a trefnou charakteristikou nad hudbami téhož druhu. —

* *Pan Jan Horák*, známý nástrojář Pražský, obdržel tyto dny *zakázky na dřevěné dechové nástroje* až z Aleksandrie v Egyptě — důkaz to výtečné pověsti, jakéž pan Horák v cizině požívá.

* *V Kolovci* (plzeň. kr.) zařízen jest zpěv. spolek, jehož jméno jest „Šumava.“ Tyto dny byly stanovy jeho potvrzeny.

* *V Svínových Trhách* zřizuje se péčí p. P. T. Marka zpěv. spolek.

* *Uprázdňená místa hudební.* K divadelnímu orchestru přijmou se: *první houslista, druhý houslista, klarinetista, celista, kontrabassista, trumpetista* a *dva kornisti* pod příznivými výminkami. Podmínky bližší sdělí p. Anger, kapelník divadelní v areně v Pštrosce.

 Příští číslo bude o celém archu.